

[Yvonne Herlev Andersen]

ges at være ret mange penge. Der er, som det også er sagt, 3.700 personer, der modtager denne påmindelse om, at vi stadig væk er tak skyldig. Det koster os i dag 8,5 mill. kr. årlig. Den foreslåede forhøjelse er på 275 pct. – det lyder af meget, men det er jo små beløb, vi opererer med – hvilket vil sige, at det nu bliver 3.000 kr. årlig. Det koster os yderligere 4,5 mill. kr., i alt 13 mill. kr., altså stadig væk et på statsbudgettet ubetydeligt beløb.

Centrum-demokraterne er ikke tilfreds med dette beløb, og vi vil derfor stille forslag om en forhøjelse af hædersgaverne, så de bliver på 6.000 kr. årlig, og at dette beløb reguleres efter pristallet. Der er ikke tale om overbudspolitik her, men om at sætte udtrykket hædersgave i relation til et beløb, man kan mærke man får. Ellers går vi principielt positivt ind i udvalgsarbejdet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Da socialistisk folkeparti jo også har været med i drøftelserne i socialudvalget, der har ført til dette lovforslag, kan vi naturligvis tilslutte os det. Også jeg mener, beløbet ikke er særlig stort, så måske kunne vi snakke lidt mere om det i socialudvalget, men i alt fald går vi med til den foreslåede forøgelse.

Jeg vil lige sige til hr. Albertsen, at selv om jeg godt kan se, der kan være mange gode grunde til at sjofle socialistisk folkeparti – i hvert fald set fra hr. Albertsens side – synes jeg nok, det er lidt usmageligt at gøre det ved at fremhæve en ordførertale i en redegørelsesdebat og så sætte den ind i denne sammenhæng. Mange af vore folk var med i koncentrationslejrene dengang, så det er noget, der siger sig selv, at dette er ting, der bekymrer os, og hr. Albertsen ved udmærket, at det ikke var det, hr. Gert Petersen mente, dengang han var på talerstolen. Fantastisk.

Tove Jørgensen (DKP):

DKP kan gå ind for forslaget om en forhøjelse af hædersgaver til de grupper, forslaget her omhandler. Som der ganske rigtig står i ministerens skriftlige fremsættelse, har folketingets socialudvalg i slutningen af 1977 og i foråret 1978 haft en række henvendelser fra frihedskæmperorganisationer og enkeltpersoner, men ministeren går særdeles diplomatisk uden om, hvad det var for problemer, der blev rejst over for socialudvalget og også

over for den daværende socialminister. Det samme gjorde hr. Albertsen og hr. Palle Simonsen.

Det er sådan, at den 15. december 1977 modtog socialudvalget en deputation fra lovudvalget for Frihedskampens Veteraner og for Sammenslutningen af danske Fanger fra Frihedskampen 1940–45. De rejste tre hovedproblemer. For det første enkerens situation, for det andet beregningsgrundlaget for renter til skadelidte og for det tredje forhøjelse af hædersgaverne.

Det, man ønskede, var, at enkerenten forhøjedes til 75 pct. af den afdøde mands beregnede årløn. Udgiften ville ifølge oplysninger fra socialministeriet i alt andrage 25 mill. kr., hvis samtlige enkers rente blev forøget, inklusive enker efter søfarende.

Hvis det med hensyn til det andet punkt, beregningsgrundlaget, blev ændret således, at alle rentemodtagere fik beregnet renten på grundlag af en årløn på 8.000 kr. – det vil i oktober 1977-priser være reguleret til 96.735 kr. – ville det svare til en udgiftsforøgelse på 5,5 mill. kr. Det var det andet punkt, man ønskede. Hertil svarede socialministeriet, at det ville være i strid med lovens grundprincip om, at det er det lidte tab, der skal erstattes.

Det tredje, man ønskede, en forhøjelse af hædersgaven til mindst det dobbelte, ville dengang blive 6 mill. kr. Nu er det øjensynlig blevet til 4,5 mill. kr. i forslaget, men vi kan vel få at vide i udvalget, hvordan man er kommet til det.

De samlede udgifter til opfyldelse af de ønsker, frihedskampens organisationer kom med, ville altså andrage ca. 36,5 mill. kr., og det kan man vist godt sige er småpenge i denne forbindelse.

Det altafgørende problem var og er enkerens situation, og det løses ikke gennem en forhøjelse af hædersgaverne.

Der er to problemer i sagen. For det første problemet med dem, der dør, uden at det attesteres, at deres sygdom og død i virkeligheden skyldes et tidligere ophold i koncentrationslejr. Det fremgår ikke i alle tilfælde af dødsattesten, at døden kan have forbindelse med et tidligere kz-lejroophold. I disse tilfælde er enkerne ikke berettiget til hædersgave, medmindre manden har været konstateret syg som følge af skader opstået under krigen inden dødsfaldet. Ofte dør de tidligere fanger